

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKONOMIJE
NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Donošenje Uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije je neophodno kako bi se stvorio realan i održiv mehanizam obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. - Podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije i kogeneracije, u smislu Zakona o energetici, obuhvataju obavezu otkupa električne energije od povlašćenog proizvođača, cijene po kojima se ta energija otkupljuje (tzv.feed-in tarife) i period važenja obaveze otkupa električne energije, kao i oslobađanje povlašćenog proizvođača od troškova balansiranja. Zakonom o energetici uspostavljena je kategorija povlašćenog proizvođača električne energije, Uredbom o načinu sticanja statusa i ostvarivanja prava povlašćenog proizvođača električne energije su bliže propisani način i postupak sticanja statusa i ostvarivanje prava povlašćenog proizvođača električne energije, a Uredbom o tarifnom sistemu za utvrđivanje podsticajne cijene električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije utvrđen je tarifni sistem podsticajnih cijena električne energije proizvedene u postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije i postrojenjima za visokoefikasnu kogeneraciju. Članom 21 stav 1 Zakona o energetici propisano je da naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije plaćaju krajnji kupci kao dodatak na cijenu električne energije. Istim članom stav 5 utvrđena je obaveza donošenja propisa kojim se uređuje način određivanja visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i raspodjele sredstava prikupljenih od naknade, kao i bliži način obračunavanja proporcionalnog udjela snabdjevača električnom energijom i kvalifikovanog kupca – samosnabdjevača u kupovini električne energije od povlašćenih proizvođača. - Posljedica je nepotpun regulatorni okvir za korišćenje obnovljivih izvora energije u Crnoj Gori, odnosno nemogućnost funkcionisanja sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije koji je predviđen Zakonom o energetici. - Oštećeni su investitori koji su započeli sa realizacijom projekata za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, jer nije stvoren mehanizam kojim se obezbjeđuju sredstva neophodna za plaćanje električne energije po podsticajnim cijenama. 	

Negativni efekti odraziće se na stvaranje nepovoljne investicione klime u Crnoj Gori, čime se ugrožavaju i interesi države. Nestvaranjem povoljnih uslova za ulaganje privatnog sektora u oblast obnovljivih izvora energije ne uvažava se opredjeljenje Crne Gore za održivi energetska razvoj kao jedan od glavnih prioriteta Energetske politike, što takođe vodi i ka neispunjavanju međunarodno-pravnih obaveza Crne Gore u oblasti energetike.

- Trenutno ne postoji propis kojim se uređuje način određivanja visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i raspodjele sredstava prikupljenih od naknade, kao i bliži način obračunavanja proporcionalnog udjela snabdjevača električnom energijom i kvalifikovanog kupca – samosnabdjevača u kupovini električne energije od povlašćenih proizvođača, tako da „status quo“ opcija nije prihvatljiva, jer energetska subjekti koji su stekli status povlašćenog proizvođača ne bi mogli da ostvaruju pravo na podsticajnu cijenu za proizvedenu električnu energiju.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Osnovni cilj predloženog akta je stvaranje realnog i održivog mehanizma obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i samim tim stvaranje povoljnijeg ambijenta za investiranje u ovoj oblasti.
- Donošenje predloženog akta je obaveza propisana Zakonom o energetici i na ovaj način se omogućava njegova puna primjena i funkcionisanje uspostavljenog sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Takođe, uspostavlja se regulatorni mehanizam za postizanje nacionalnih ciljeva u oblasti obnovljivih izvora energije, a koji su prije svega elaborirani u strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine, Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2025. godine, kao i drugim srodnim strategijama, npr. za oblast održivog razvoja, zaštitu životne sredine i sl.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasniti preferiranu opciju?**

- Donošenje predloženog akta je obaveza propisana Zakonom o energetici. Trenutno ne postoji propis kojim se uređuje način određivanja visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i raspodjele sredstava prikupljenih od naknade, kao i bliži način obračunavanja proporcionalnog udjela snabdjevača električnom energijom i kvalifikovanog kupca – samosnabdjevača u kupovini električne energije od povlašćenih proizvođača, tako da „status quo“ opcija nije prihvatljiva.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenje u propisu će uticati na sljedeće subjekte: krajnji kupci električne energije; povlašćeni proizvođači koji su stekli pravo na podsticajnu cijenu proizvedene električne energije; Ministarstvo ekonomije; Regulatorna agencija za energetiku; snabdjevači energijom; kvalifikovani kupci – samosnabdjevači; operator tržišta; operator prenosnog sistema; operator distributivnog sistema. Uticaj se ogleda u raspodjeli obaveza i odgovornosti navedenih subjekata u mehanizmu obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije.
- Primjena propisa će direktno uticati na povećanje troškova građana i privrednih subjekata, kao krajnjih kupaca električne energije. U skladu sa uobičajenom evropskom praksom, izvor sredstava za podsticanje povlašćenih proizvođača nije državni budžet, niti neki drugi državni fond, već se ona prikupljaju kroz naknadu koju plaćaju svi kupci električne energije u Crnoj Gori proporcionalno svojoj potrošnji. Na osnovu metodologije koja je data u Predlogu uredbe, izračunata je visina naknade za 2014. godinu u iznosu od 0,00215 c€/kWh. Pod pretpostavkom da ostvari mjesečnu potrošnju električne energije od 600 kWh, kupac će po osnovu navedene naknade imati povećanje mjesečnog računa za iznos od 1,3 c€. Za mjesečnu potrošnju električne energije od 1000 kWh, kupac će imati povećanje mjesečnog računa za iznos od 2,15 c€. Prosječni mjesečni račun za utrošenu električnu energiju za domaćinstva za novembar 2013. godine iznosi 36,68 €, za prosječnu ostvarenu potrošnju od 364 kWh. Povećanje ovog prosječnog računa po osnovu navedene naknade bi iznosilo 0,78 c€.
- Pozitivni efekat donošenja ovog propisa je omogućavanje funkcionisanja uspostavljenog sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Na ovaj način država stvara uslove za privlačenje privatnih investicija u proizvodnju električne energije i podstiče ulaganja u obnovljive izvore energije, što ima višestruko pozitivan uticaj: zaštita životne sredine; podrška održivom razvoju; uvođenje novih čistijih i efikasnijih tehnologija; veća sigurnost snabdjevanja i manja zavisnost od uvoza energenata; razvoj nerazvijenih područja; otvaranje novih radnih mjesta; razvoj tržišne konkurentnosti; transfer znanja; podizanje opšte svijesti o obnovljivim izvorima energije; razvoj međunarodne saradnje i dr. Takođe, treba imati u vidu preuzete obaveze Crne Gore prema međunarodnoj zajednici, posebno EU.
- Predloženi propis na indirektan način utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i razvoj tržišne konkurencije, jer se njegovom primjenom stvara povoljan ambijent za ulaganje privatnog sektora u oblast obnovljivih izvora energije u Crnoj Gori.
- Propis nema značajan uticaj na administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?**

<p>Objasni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Objasni.
<p>Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta države.</p>
<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako; - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije); - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Objasni.
<p>Prilikom izrade ovog propisa korišćena su uporedna iskustva zemalja u regionu. Predloženi akt je urađen od strane službenika Direktorata za energetiku Ministarstva ekonomije uz konsultovanje sljedećih zainteresovanih strana: Crnogorski operator tržišta električne energije (COTEE), Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (EPCG), Regulatorna agencija za energetiku (RAE) i Crnogorski elektroprenosni sistem AD (CGES). Postizanje odgovarajuće pravne forme ovog akta urađeno je u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.</p>
<p>7. Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju predloženog propisa. - Nije potrebno preduzimati posebne mjere da bi se ispunili ciljevi. Shodno Zakonu o energetici, Regulatorna agencija za energetiku (RAE), pored ostalog, vrši nadzor i kontrolu rada i poslovanja snabdjevača električnom energijom. Snabdjevač redovno dostavlja RAE izvještaje o svom radu i poslovanju, a RAE vrši analizu prihoda i troškova snabdjevača i odobrava opravdane prihode i troškove. Ako RAE procijeni da su prikupljena sredstva od naknade veća od iznosa neophodnog za pokrivanje troškova po osnovu naknade, smanjiće snabdjevaču odobreni prihod po tom osnovu i obavijestiti Ministarstvo ekonomije o potrebi smanjenja visine naknade za narednu godinu. - Nije moguće definisati indikatore prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva. - Ministarstvo ekonomije će biti zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica,

18.12.2013. godine

MINISTAR
dr Vladimir Kavarić